

نام آموزشگاه :

زمان آزمون :

تاریخ برگزاری

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

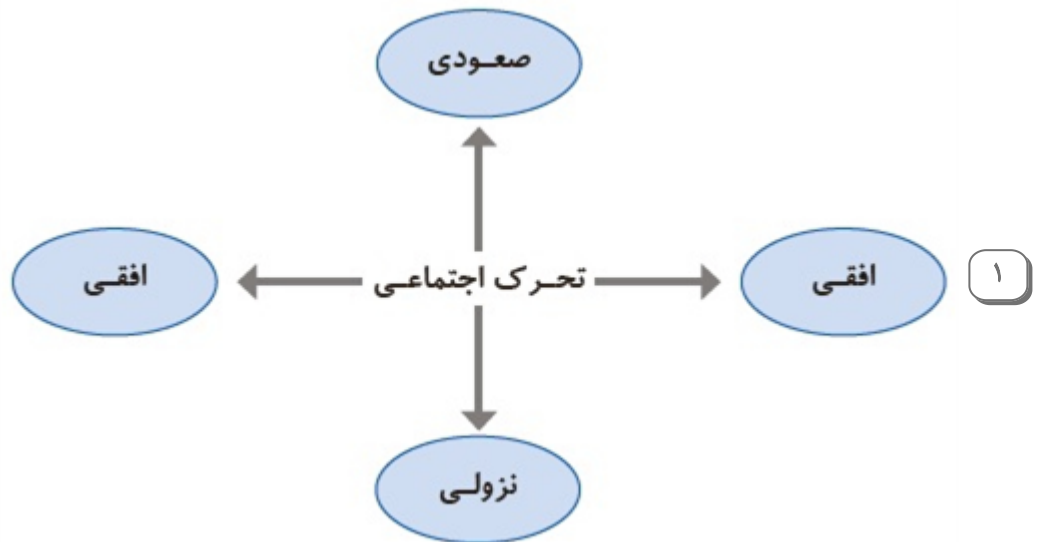
عنوان آزمون : جامعه شناسی دهم درس ۱۰

لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید

۱	نمودار انواع تحرک اجتماعی را رسم کنید.
۲	«تحرک اجتماعی» را تعریف کنید.
۳	انواع تحرک اجتماعی را نام ببرید.
۴	با یک نمونه، تحرک اجتماعی صعودی را بیان کنید.
۵	یک نمونه از تحرک اجتماعی نزولی، مثال بزنید.
۶	با یک نمونه، تحرک اجتماعی افقی را بیان کنید.
۷	برای تحرک اجتماعی درون نسلی و تحرک اجتماعی میان نسلی یک نمونه مثال بزنید.
۸	«طبقه سوم» در جوامع فئودالی غربی شامل چه کسانی بود و چه ویژگی‌هایی داشت؟
۹	چرا در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های افراد برای تحرک اجتماعی متفاوت است؟
۱۰	جامعه آپارتاید (جدا نژادی) و جامعه‌ای براساس ارزش‌های اقتصادی، امکان تحرک اجتماعی صعودی را برای چه کسانی ممکن می‌سازد؟
۱۱	در یک جهان سکولار، کدام هویت‌ها نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد؟

۱۲	در جامعه سرمایه‌داری، پایه‌های اساسی هویت‌یابی کدام عوامل هستند؟
۱۳	چرا اسلام بعضی مشاغل را منع و یا ترغیب می‌کند؟
۱۴	تغییرات هویتی چه زمانی به «تعارض فرهنگی» منجر می‌شود؟
۱۵	علل «تعارض فرهنگی» چند نوع است؟ توضیح دهید.
۱۶	یک مثال از تحرک افقی برای موقعیت «پرستار بیمارستان» بنویسید.
۱۷	منظور از انسداد اجتماعی چیست؟
۱۸	وضعیت جهان‌های اجتماعی مختلف از نظر «فرصت تحرک اجتماعی» و «مواجهه با تغییرات هویتی» چگونه است؟
۱۹	تحرک اجتماعی در دو جامعه نژادپرست و سرمایه‌داری چگونه است؟
۲۰	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) «قرار گرفتن بر سر دوراهی‌ها» ویژگی ..... کنش انسانی را نشان می‌دهد.</p> <p>ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق ..... تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.</p> <p>پ) فرهنگ‌هایی که ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از ..... بیشتری برخوردارند.</p> <p>ت) در جوامع فئودالی غربی، پذیرش معیار طبقه متوسط برای ارزیابی گروه‌های دیگر و مصرف‌کننده و سربار دانستن طبقه اشراف به پیدایش ..... منجر شد.</p>

۲ جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را تحرک اجتماعی می‌گویند.

۳ صعودی، نزولی، افقی

۴ کارمند یک اداره، هنگامی که مدیر بخشی از اداره می‌شود یا مدیر یک بخش هنگامی که مدیر کل می‌شود، تحرک اجتماعی صعودی پیدا کرده است.

۵ مدیر اداره هنگامی که از مدیریت عزل می‌شود و به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد، تحرک اجتماعی نزولی دارد.

۶ شخصی شغل خود را تغییر می‌دهد، در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد، تحرک اجتماعی افقی دارد. مانند کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل می‌شود.

۷ تحرک اجتماعی گاه درون یک نسل (یک فرد در طول زندگی خویش) اتفاق می‌افتد، مثلاً فردی که فروشنده است و با درس خواندن، پزشک می‌شود که تحرک اجتماعی صعودی است. تحرک اجتماعی گاه در دو نسل (یک فرد نسبت به والدینش) اتفاق می‌افتد. مثلاً فرزند یک کفاش با تحصیل و تلاش خلبان می‌شود که تحرک اجتماعی صعودی است.

۸ در جوامع فئودالی غربی، علاوه بر ارباب و رعیت، طبقه‌ای از مردم عادی وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقه سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بٹا و کفاش بودند. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود، ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

۹ زیرا هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

۱۰ جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد (آپارتاید)، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد. جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

۱۱ در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد؛ در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند.

۱۲ در جامعه سرمایه‌داری، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند. به همین دلیل امروزه شغل اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است.

۱۳ شغل فرد، یکی از عوامل تأثیرگذار است. اساس منع و ترغیب اسلام نسبت به مشاغل و حرفه‌ها، آثار مخرب یا سازنده این حرفه‌ها بر تربیت و هویت انسان‌هاست. اسلام برخی شغل را تحسین می‌کند؛ زیرا انسان‌سازند و برخی حرفه‌ها را مذمت می‌کند، زیرا مخرب انسان‌اند.

۱۴ تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی به همراه دارد.

۱۵ تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای اجتماعی باز می‌گردد و گاه ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

۱۶ پرستاری که از یک بخش بیمارستان به بخش دیگر منتقل می‌شود.

۱۷ مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی سعودی

۱۸ در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش‌روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

۱۹ جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً تحرک اجتماعی سعودی را برای یک نژاد خاص فراهم می‌آورد.

جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی سعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

۲۰ الف) آزادی بودن (ص ۴)   ب) کنش اجتماعی (ص ۱۴)
پ) قدرت اقناعی (ص ۸۳)   ت) فرهنگ فایده‌گرایی (ص ۸۸)

